

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ ഷോഡശാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷോഡശാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

വൃദ്ധേന കുലപതിനാ സഹ ബഹുനാം മൂനീനാം ചിത്രകൂടം
ത്യക്ത്വാന്യസ്മിന്നാശ്രമേ ഗമനം

പ്രതിയാതേ തു ഭരതേ
വസൻ രാമസ്തദാ വനേ |
ലക്ഷയാമാസ സോദ്യേഗ -
മമൗത്സുക്യം തപസ്വിനാം || 2.116.1 ||

യേ തത്ര ചിത്രകൂടസ്യ
പുരസ്താത് താപസാശ്രമേ |
രാമമാശ്രിത്യ നിരതാ -
സ്താനലക്ഷയദുത്സുകാൻ || 2.116.2 ||

നയനൈർഭ്രുകുടീഭിശ്ച
രാമം നിർദിശ്യ ശങ്കിതാഃ |
അന്യോന്യമുപജൽപന്തഃ
ശന്നൈശ്ചക്രൂർമിഥഃ കഥാഃ || 2.116.3 ||

തേഷാമൗത്സുക്യമാലക്ഷ്യ
രാമസ്ത്വാത്മനി ശങ്കിതഃ |

കൃതാഞ്ജലിരുവാചേദ -

മൃഷിം കുലപതിം തതഃ || 2.116.4 ||

ന കശ്ചിദ് ഭഗവൻ കിഞ്ചിത്

പൂർവവൃത്തമിദം മയി |

ദൃശ്യതേ വികൃതം യേന

വിക്രിയന്തേ തപസ്വിനഃ || 2.116.5 ||

പ്രമാദാച്ചരിതം കിഞ്ചിത്

കച്ചിന്നാവരജസ്യ മേ |

ലക്ഷ്മണസ്യർഷിഭിർദ്യുഷ്ടം

നാനുരൂപം മഹാത്മനഃ || 2.116.6 ||

കച്ചിച്ഛുശ്രൂഷമാണാ വഃ

ശുശ്രൂഷണപരാ മയി |

പ്രമാദാഭ്യൂചിതാം വൃത്തിം

സീതാ യുക്താം ന വർതതേ || 2.116.7 ||

അഥർഷിർജരയാ വൃദ്ധ -

സ്തപസാ ച ജരാം ഗതഃ |

വേപമാന ഇവോവാച

രാമം ഭൂതദയാപരം || 2.116.8 ||

കുതഃ കൽയാണസത്തായാഃ

കൽയാണാഭിരതേഃ സദാ |

ചലനം താത വൈദേഹ്യാ -

സ്തപസ്വിഷു വിശേഷതഃ || 2.116.9 ||

ത്വന്നിമിത്തമിദം താവത്

താപസാൻ പ്രതി വർതതേ |

രക്ഷാഭ്യസ്തേന സംവിഗ്നാഃ

കഥയന്തി മിമഃ കഥാഃ || 2.116.10 ||

രാവണാവരജഃ കശ്ചിത്

ഖരോ നാമേഹ രാക്ഷസഃ |

ഉത്പാദ്യ താപസാൻ സർവാ -

ഞ്ജനസ്ഥാനനിവാസിനഃ || 2.116.11 ||

ധൃഷ്ടശ്ച ജിതകാശീ ച

ന്യശംസഃ പുരുഷാദകഃ |

അവലിപ്തശ്ച പാപശ്ച

ത്വാം ച താത ന മൃഷ്യതേ || 2.116.12 ||

ത്വം യദാപ്രഭൃതി ഹ്യസ്ഥി -

ന്നാശ്രമേ താത വർതസേ |

തദാപ്രഭൃതി രക്ഷാംസി

വിപ്രകുർവന്തി താപസാൻ || 2.116.13 ||

ദർശയന്തി ഹി ബീഭത്സഃ

ക്രൂരൈർഭീഷണകൈരപി |

നാനാരൂപൈർവിരൂപൈശ്ച

രൂപൈരസുഖദർശനൈഃ || 2.116.14 ||

അപ്രശസ്തൈരശുചിഭിഃ

സമ്പ്രയുജ്യ ച താപസാൻ |

പ്രതിഘ്നന്ത്യപരാൻ ക്ഷിപ്ര -

മനാർയാഃ പുരതഃ സ്ഥിതാൻ || 2.116.15 ||

തേഷു തേഷ്വാശ്രമസ്ഥാനേ -

ഷ്വബുദ്ധമവലീയ ച |

രമന്തേ താപസാംസ്തത്ര

നാശയന്തോത്പചേതസഃ || 2.116.16 ||

അവക്ഷിപന്തി സുഗ്ഭാണാ -

നഗ്നീൻ സിഞ്ചന്തി വാരിണാ |

കലശാംശ്ച പ്രമർദന്തി

ഹവനേ സമുപസ്ഥിതേ || 2.116.17 ||

തൈർദുരാത്മഭിരാവിഷ്ടാ -

നാശ്രമാൻ പ്രജിഹാസവഃ |

ഗമനായാൻയദേശസ്യ

ചോദയന്ത്യുഷയോദ്യ മാം || 2.116.18 ||

തത് പുരാ രാമ ശാരീരീ -

മുപഹിംസാം തപസ്വിഷു |

ദർശയന്തി ഹി ദുഷ്ടാസ്തേ

ത്യക്ഷ്യാമ ഇമമാശ്രമം || 2.116.19 ||

ബഹുമൂലഫലം ചിത്ര -

മവിദുരാദിതോ വനം |

അശ്വസ്യാശ്രമമേവാഹം

ശ്രയിഷ്യേ സഗൺഃ പുനഃ || 2.116.20 ||

ഖരസ്ത്വയുപി ചായുക്തം

പുരാ രാമ പ്രവർതതേ |

സഹാസ്മാഭിരിതോ ഗച്ഛ

യദി ബുദ്ധിഃ പ്രവർതതേ || 2.116.21 ||

സകലത്രസ്യ സന്ദേഹോ

നിത്യം യുക്തസ്യ രാഘവ |

സമർഥസ്യാപി ഹി സതോ

വാസോ ദുഃഖമിഹാദ്യ തേ || 2.116.22 ||

ഇത്യുക്തവന്തം രാമസ്തം

രാജപുത്രസ്തപസ്വിനം |

ന ശശാങ്കോത്തരൈർവാക്യൈ -

രവബദ്ധം സമുത്സുകം || 2.116.23 ||

അഭിനന്ദ്യ സമാപൃച്ഛ്യ

സമാധായ ച രാഘവം |

സ ജഗാമാശ്രമം ത്യക്ത്വാ

കുലൈഃ കുലപതിഃ സഹ || 2.116.24 ||

രാമഃ സംസാധ്യ ഋഷിഗണമനുഗമനാദ്

ദേശാത് തസ്മാത് കുലപതിമഭിവാദ്യ ഋഷിം |

സമ്യക്പ്രീതൈസ്തൈരനുമത ഉപദിഷ്ടാർഥഃ

പുണ്യം വാസായ സ്വനിലയമുപസമ്പേദേ || 2.116.25 ||

ആശ്രമമൃഷിവിരഹിതം പ്രഭുഃ

ക്ഷണമപി ന ജഹൗ സ രാഘവഃ |

രാഘവം ഹി സതതമനുഗതാ -

സ്താപസാശ്ചാർഷചരിതേ ധൃതഗുണാഃ || 2.116.26 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

അയോധ്യാകാണ്ഡേ ഷോഡശാധികശതതമഃ സർഗഃ ||